ORUCA BAŞLAMADA ASTRONOMİK HESABA MI GÜVENİLMELİ YOKSA HİLALİ GÖRMEK Mİ GEREKİR?

[Türkçe — Turkish — تركي]

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ الاعتماد في بدء الصوم على الحساب الفلكي أم لا بد من رؤية الهلال؟ ﴾

« باللغة التركية »

اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2011 - 1432

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Bir müslümanın oruca başlama ve bitirmede (bayram etmede) astronomik hesaba (takvime) dayanması câiz midir, yoksa hilali görmek mi gerekir?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah Teâlâ'ya mahsustur.

İslâm şeriatı, hoşgörü dînidir. Onun hükümleri; âlimler, okuma-yazma bilmeyenler, şehirliler ve kırsal kesimde yaşayanlar olmak üzere farklı tabakalardaki bütün insanlar ve cinler için genel ve kapsamlıdır.

Bunun içindir ki Allah Teâlâ, ibâdetlerin vakitlerini bilmelerini sağlayan yolu onlara kolay kılmış ve insanların onları bilmeleri için ibâdetlerin giriş ve çıkış vakitleri konusunda birtakım belirtiler koymuştur.

Örneğin güneşin batmasını, akşam namazının vaktinin girişi ve ikindi namazının vaktinin çıkışının bir belirtisi kılmıştır.Kızıllığının kaybolmasını, yatsı namazının vaktinin girişinin bir belirtisi kılmıştır.

Hilâlin, ay sonunda gözden kaybolup gözükmemesini, yeni hicrî ayın başlangıcı ve önceki ayın sona erişinin bir belirtisi kılmıştır.

Allah Teâlâ, astroloji veya astronomi diye bilinen, insanlardan pek az bir kesimden başkasının bilmediği kamerî ayın başlangıcını bilmekle bizi sorumlu tutmamıştır. Nitekim Kur'an ve sünnetten deliller; müslümanların Ramazan orucuna başlamaları için Ramazan hilâlini, bayram etmeleri için de Şevval hilâlini görmeleri için gelmiştir. Aynı şekilde Kurban bayramı ve Arefe gününün sâbit olması için de durum böyledir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهۡرَ فَلۡيَصُمۡهُۖ...)) [سورة البقرة من الآية : ١٨٥]

"... O halde sizden kim, Ramazan ayını idrak ederse, onda oruç tutsun..."[1]

Yine şöyle buyurmuştur:

((۞يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ...)) [سورة البقرة من الآية: ١٨٩]

"(Ey Peygamber! Ashâbın) sana yeni doğan aylardan soruyorlar. (Onlara) de ki: Onlar insanların faydası ve hac için birer vakit ölçüleridir..."[2]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Bakara Sûresi: 185

[2] Bakara Sûresi: 189

((إِذَا رَأَيْتُمُ الْهِلَالَ فَصُومُوا وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَـأَفْطِرُوا، فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ.)) [رواه النسائي]

"Ramazan hilâlini gördüğünüz zaman oruca başlayın ve Şevval hilâlini gördüğünüz zaman bayram edin. (Oruca başlamak için Ramazan hilâli, bayram etmek için de Şevval hilâli, hava kapalı veya bulutlu olduğundan dolayı) **size görünmezse, sayıyı otuz güne tamamlayın."**[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, orucun sâbit olması için Ramazan hilâlinin, bayramın sâbit olması için de Şevval ayının hilâlinin görülmesini şart kılmış ve bunu, yıldızların hesabına ve gezegenlerin seyrine bağlamamıştır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile Râşid halifelerin zamanı, dört mezhep imamı ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in fazîlet ve hayırlı olduklarına şâhitlik ettiği üç dönem buna göre amel etmişlerdir.

---

[1] Nesâî

İbâdetlerin başlangıcı konusunda Kamerî ayların sâbit olması için astroloji ilimine müracaat etmek ve hilâlin görülmesini terk etmek, içinde hayır olmayan ve şeriatta hiçbir dayanağı olmayan bid'atlardandır.

Suudi Arabistan ülkesi oruç, iftar, bayramlar ve hac vakitleri gibi vakitlerin hilalin görünmesiyle tesbitinde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ve selefi salihin yoluna bağlıdır.Her türlü iyilik, dînî konularda ilk müslümanların yoluna uymaktadır. Her türlü şer de dînde sonradan ihdas edilen bid'atlardadır.

Allah Teâlâ, bizi, sizi ve bütün müslümanları açık ve gizli fitnelerden korusun. [1]

[1] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 10, s: 386